

dosarul nr. 2ra-1097/18

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău (Serghei Papuha)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M.Ciugureanu, Gr.Dașchevici, M.Anton)

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

judecători:

Valeriu Doagă

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Turețcaia împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Boris Turețchii, cu privire la declararea nulă a contractului, readucerea părților la poziția inițială, recunoașterea ca ilegală a solicitării prestatorului de servicii cu privire la încasarea sumei, obligarea prestatorului de servicii de a încheia contactul de alimentație cu apă potabilă și apă manageră a apartamentelor din blocurile locative/încăperilor locuibile în cămine cu consumatorul, repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii și admis apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău”, casată parțial hotărârea din 27 aprilie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău în partea pretențiilor admise, cu pronunțarea în aceste părți a unei noi hotărâri, prin care cererea depusă de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” cu privire la declararea nulă a contractului, readucerea părților la poziția inițială, obligarea prestatorului de servicii de a încheia contactul de alimentație cu apă potabilă și apă manageră a apartamentelor din blocurile locative/încăperilor locuibile în cămine cu consumatorul și încasarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 12 ianuarie 2012 Tatiana Turețcaia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” (în continuare

SA „Apă Canal Chișinău”), solicitând recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă de 2890,63 lei și repunerea în drepturi a reclamantilor prin anularea datoriei față de SA „Apă Canal Chișinău” în sumă de 2890,63 lei (dosar nr. 2-8800/12).

Pe parcursul examinării cauzei în fond, la 03 august 2012, Tatiana Turețcaia a depus o altă cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă Canal Chișinău”, inițiind astfel o nouă cauză civilă, solicitând declararea nulă a contractului nr. 1023 din 01 aprilie 2006, înregistrat cu nr. 20-59/398a la 13 mai 2006, readucerea părților la poziția inițială, recunoașterea ilegală a solicitării prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” cu privire la încasarea sumei de 4526,45 lei, obligarea prestatorului de servicii societatea pe acțiuni „Apă Canal Chișinău” de a încheia contactul de alimentație cu apă potabilă și apă manageră a apartamentelor din blocurile locative/încăperilor locuibile în cămine cu consumatorul Tatiana Turețcaia (dosar nr. 2-12638/12).

În motivarea acțiunilor Tatiana Turețcaia a indicat că, la 01 aprilie 2006 a încheiat cu SA „Apă Canal Chișinău” pe un termen de 2 ani, cu posibilitatea prelungirii contractului pe 1 an, până la 01 aprilie 2009, contractul nr.1023 de livrare a apei.

A menționat că potrivit contractului încheiat, furnizorul era obligat să achite o parte din volumul apei folosite în comun, calculată de contorul de apă comun, condiție însă ce nu se atestă la caz, or, SA „Apă Canal Chișinău” contrar prevederilor contractului vizat și a pct.69 din Hotărîrea Guvernului RM nr.656 din 27 mai 2002, pct.9 al Hotărîrii Guvernului RM nr.191 din 19 februarie 2002 a indicat în chitanțele prezentate spre achitare calculele volumului de apă pierdut, sub denumirea de „cotă parte”, ceea ce este inadmisibil.

Reclamanta a susținut că până la încheierea contractului în litigiu achita facturile impuse de pârâtă cu datele fixate de contoarele interioare, cu excepția diferenței apărute între datele contoarelor sale și cele fixate la intrarea în blocul locativ a casei, considerând că aceste sume sunt ilegale.

La 26 aprilie 2011, s-a adresat pârâtei cu solicitarea de a sigila dispozitivele sale de înregistrare, dar a primit refuz, pe motiv că în coloana „cota parte” exista datoria de 1 112, 96 lei.

Din considerentul că acțiunile pârâtei sunt ilegale și îi lezează drepturile, iar la nenumăratele adresări verbale, aceasta continuă să trimită conturile pentru nerespectarea serviciilor, scriind prescripții cu amenințarea de deconectare, au fost depuse prezentele cereri de chemare în judecată, solicitând inclusiv în urma concretizării acțiunii: recunoașterea nulității și anularea contractului de alimentare cu apă potabilă și apă menajeră a apartamentelor din blocurile locative/încăperile locuibile în cămine nr. 1023 din 01 aprilie 2006, înregistrat cu nr. 20-59/398a la 13 mai 2006; recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă inițial de 2890,63 lei, iar mai apoi de 4526,45 lei; restabilirea părților în poziția juridică existentă de până la 13 mai 2006; obligarea SA „Apă-Canal Chișinău” de a încheia cu consumatorul Turețcaia Tatiana un contract de

furnizare a apei potabile în condițiile contractului-model privind alimentarea cu apă potabilă și menajeră a apartamentelor din blocurile locative/încăperilor locuibile din cămine; încasarea din contul pârâtei în beneficiul Tatiane Turețcaia și a lui Boris Turețchii a prejudiciului material și a celui moral, precum și a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu.

Prin încheierea din 11 septembrie 2012 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, procesul civil în cadrul dosarului nr. 2-8800/12 a fost suspendat până la data rămânerii irevocabile a hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău în cadrul procesului civil, dosar nr. 2-12638/12 (vol.I,f.d.59).

Prin încheierea din 18 decembrie 2012 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, a fost admisă cererea înaintată de Tatiana Turețcaia privind atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a soțului său Boris Turețchii, fiind dispusă atragerea lui Boris Turețchii în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă enunțată. S-a conexas cauza civilă (dosar nr. 2-12638/12) cu cauza civilă dosar (nr. 2-8800/12) care se află în procedura judecătorească a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău Serghei Papuha, pentru examinarea cauzei în fond (vol.I,f.d.89).

Prin încheierile din 08 iulie 2013, 30 octombrie 2013 și 21 mai 2014 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău s-au dispus efectuarea expertizei judiciare, grafoscopice și tehnică repetată (vol.I,f.d.101,108,115).

Prin hotărârea din 27 aprilie 2015 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii a fost admisă parțial. S-a declarat nul contractul nr.20-59/398a din 13 mai 2006 de alimentare cu apă potabilă și manageră a apartamentelor din blocurile locative/încăperilor locuibile în cămine, încheiat între SA „Apă Canal Chișinău” și Turețcaia Tatiana. S-a obligat prestatorul de servicii SA „Apă Canal Chișinău” să încheie cu consumatorul Turețcaia Tatiana contractul de alimentație cu apă potabilă și apă manageră apartamentele din blocurile locative/încăperilor locuibile în cămine. S-a încasat din contul SA „Apă Canal Chișinău” în beneficiul Tatiane Turețcaia și a lui Turețchii Boris suma de 1 575 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei, suma de 3 400 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea suplimentară din 28 iulie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, cerințele invocate în cererea de chemare în judecată privind recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă de 4526,45 lei și încasarea prejudiciului moral în partea sumei de 5000 lei au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 14 mai 2015 și respectiv la 18 mai 2015, SA „Apă Canal Chișinău” și Tatiana Turețcaia, Turețchii Boris au depus apeluri nemotivate, iar ulterior pe parcursul examinării cauzei în apel – apeluri motivate, SA „Apă Canal Chișinău” solicitând în urma concretizării poziției în apel admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea dispunerii încasării din contul SA „Apă Canal Chișinău” în beneficiul Tatiane Turețcaia și a lui Turețchii Boris a sumei de 3 400 lei cu titlu de

cheltuieli de asistență juridică și a sumei de 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral cu pronunțarea în aceste părți a unei noi hotărâri, prin care pretențiile respective să fie respinse ca fiind neîntemeiate, iar Tatiana Turețcaia și Turețchii Boris au solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea admiterii parțiale a pretenției privind repararea prejudiciului material și în partea respingerii pretenției privind recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă de 4526,45 lei cu pronunțarea în aceste părți a unei noi hotărâri, prin care cerințele vizate să fie admise integral (vol.I,f.d.214-217, vol.II,f.d.81, vol.II,f.d.24-28).

Prin decizia din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii și admis apelul declarat de către SA „Apă Canal Chișinău”, casată parțial hotărârea din 27 aprilie 2015 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău în partea pretențiilor admise, cu pronunțarea în aceste părți a unei noi hotărâri, prin care cererea depusă de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii împotriva SA „Apă Canal Chișinău” cu privire la declararea nulă a contractului, readucerea părților la poziția inițială, obligarea prestatorului de servicii de a încheia contactul de alimentație cu apă potabilă și apă manageră a apartamentelor din blocurile locative/încăperilor locuibile în cămine cu consumatorul și încasarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, la 02 iunie 2017, Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii au contestat-o cu recurs, solicitând în urma completării recursului în baza expunerii poziției recurenților vis-a-vis de referința înaintată de către intimată din 02 iulie 2018, admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea admiterii parțiale a pretenției privind repararea prejudiciului moral și în partea respingerii pretenției privind recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă de 4526,45 lei și casarea integrală a hotărârii suplimentare din 28 iulie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, soluționând problema în fond.

În susținerea recursului s-a indicat că, la examinarea cauzei instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

La fel s-a mai indicat că, la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

În acest sens, s-a invocat că, instanța de apel la examinarea cauzei în apel s-a expus asupra unor cerințe care nici nu au fost formulate/solicitate de apelanți, iar chestiunea privind emiterea unei hotărâri suplimentare a fost examinată în absența lor care nu s-au prezentat în ședința de judecată din motive ce nu le pot fi imputate și anume pentru că nu a fost legal citați despre data, ora și locul ședinței de judecată.

În atare împrejurări, instanța de fond nu a asigurat respectarea principiului disponibilității în drepturi a părților la proces. Or, recurenții au fost privați de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția procesuală în cadrul procesului de judecată.

Cât privește soluția primei instanțe în partea admiterii parțiale a pretenției privind repararea prejudiciului material și în partea respingerii pretenției privind recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă de 4526,45 lei, aceasta este neîntemeiată și urmează a fi casată pe motiv că în aceste părți hotărârea nu este certă, completă, corectă, clară, consecutivă, convingătoare și concretă, iar circumstanțele și probele constatate în susținerea poziției enunțate nu au fost expuse într-o strictă consecutivitate logică.

Totodată, s-a menționat că hotărârea suplimentară a primei instanțe este una prematură, din considerentul că, cauza a fost examinată în absența Tatianei Turețcaia și a reprezentantului acesteia avocatul Constantin Lazari, care nu s-au prezentat în ședința de judecată din motive ce nu le pot fi imputate și anume pentru că nu au fost legal citați despre data, ora și locul ședinței de judecată.

În atare împrejurări, instanța de fond nu a asigurat respectarea principiului disponibilității în drepturi a părților la proces, deoarece reclamantii au fost privați de posibilitatea de a formula, argumenta și dovedi poziția procesuală.

În rezultat, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere parțială a acțiunii, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei (vol.II,f.d.98-105).

La 10 mai 2018 în adresa intimă a fost expediată copia recursului declarat de Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii cu înștiințarea despre necesitatea depunerii a referinței (vol.II,f.d.108), iar la 08 iunie 2018, SA „Apă Canal Chișinău” a depus referință, solcitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil (vol.II,f.d.110-115).

La 02 iulie 2018, Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii și-au exprimat poziția referitor la referința înaintată de către SA „Apă Canal Chișinău”, indicând că nu sunt de acord cu hotărârea adoptată de către Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău la 27 aprilie 2015 și cu decizia adoptată de Curtea de Apel Chișinău la 14 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul înaintat la 02 iunie 2017 (vol.II,f.d.98) împotriva deciziei recurate din 14 decembrie 2016 (vol.II,f.d.82) este declarat în termen, având în vedere faptul că la dosar nu există date confirmative privind recepționarea de către recurenți sau a reprezentantului acestora a copii motivată a deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii a fost considerat admisibil și fără a prejudicia fondul a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători (vol.II,f.d.124).

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe. De asemenea instanța de recurs consideră că recursul declarat de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii împotriva hotărârii suplimentare a instanței de fond urmează a fi respins, pe motiv că reclamanții în această parte nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum denotă actele cauzei, Turețcaia Tatiana și Turețchii Boris sunt beneficiarii serviciilor prestate de SA „Apă-Canal Chișinău” de furnizare a apei potabile și menajere și de evacuare a apelor uzate pe adresa: mun. xxxx, str. xxxx, ap.xxxx, referitor la care la 01 aprilie 2006 a fost încheiat contractul de alimentare cu apă potabilă și apă menajeră a apartamentelor din blocurile locative/încăperile locuibile în cămine nr. 1023, înregistrat cu nr. 20-59/398a la 13 mai 2006 (vol.I,f.d.65-70).

La fel, s-a constatat că recurenții au beneficiat în continuu de serviciile prestate de pârâtă, ceea ce se confirmă prin copiile facturilor întocmite de către SA „Apă-Canal Chișinău” anexate la dosar, fapt constatat inclusiv prin prisma art.123 alin.(6) CPC.

Din considerentul că după cum invocă reclamanta Turețcaia Tatiana, acțiunile pârâtei sunt ilegale și îi lezează drepturile, iar la nenumăratele adresări verbale, aceasta continuă să trimită conturile pentru nerespectarea serviciilor, scriind prescripții cu amenințarea de deconectare, au fost depuse prezentele cereri de chemare în judecată, solicitând inclusiv în urma concretizării acțiunii: recunoașterea nulității și anularea contractului de alimentare cu apă potabilă și apă menajeră a apartamentelor din blocurile locative/încăperile locuibile în

cămine nr. 1023 din 01 aprilie 2006, înregistrat cu nr. 20-59/398a la 13 mai 2006; recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă inițial de 2890,63 lei, iar mai apoi de 4526,45 lei; restabilirea părților în poziția juridică existentă de până la 13 mai 2006; obligarea SA „Apă-Canal Chișinău” de a încheia cu consumatorul Turețcaia Tatiana un contract de furnizare a apei potabile în condițiile contractului-model privind alimentarea cu apă potabilă și menajeră a apartamentelor din blocurile locative/încăperilor locuibile din cămine; încasarea din contul pârâtei SA „Apă Canal Chișinău” în beneficiul lor a prejudiciului material și a celui moral în sumă de 6000 lei și a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, pe care a admis-o parțial, motivându-și soluția prin faptul că, chiar și în cazul în care contractul de alimentare cu apă potabilă și apă menajeră a apartamentelor din blocurile locative/încăperile locuibile în cămine nr. 1023 din 01 aprilie 2006, înregistrat cu nr. 20-59/398a la 13 mai 2006 a fost declarat nul, pe motiv ca nu a fost semnat Turețcaia Tatiana, aceasta circumstanță nu poate constitui drept temei pentru admiterea cerinței privind recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă de 4526,45 lei, or, reclamanta nu a contestat faptul că pe parcursul anilor 2006 și până în prezent dânsa beneficiază de serviciul de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate (vol.I,f.d.195-198, vol.II,f.d.83-96).

Prin hotărârea suplimentară din 28 iulie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, cerințele invocate în cererea de chemare în judecată privind recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă de 4526,45 lei și încasarea prejudiciului moral în partea sumei de 5000 lei au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea suplimentară emisă de Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău la 28 iulie 2016 nu a fost contestată de părți potrivit prevederilor Codului de procedură civilă, fapt care denotă fără echivoc, reieșind din principiul disponibilității părților, acordul tacit al acestora cu soluția enunțată.

Judecând apelurile declarate de către Tatiana Turețcaia, Boris Turețchii și de către SA „Apă Canal Chișinău”, instanța de apel a respins apelul declarat de către Tatiana Turețcaia și a admis apelul declarat de către SA „Apă Canal Chișinău”, casând parțial hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor admise, cu pronunțarea în aceste părți a unei noi hotărâri, prin care cererea a fost respinsă integral (vol.II,f.d.83-96).

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a concluzionat că concluzia primei instanțe la admiterea cerințelor reclamantei este greșită.

Instanța de recurs analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că soluția dată de către instanța de apel contravine circumstanțelor cauzei, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii parțiale a acțiunii este justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor

judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 CPC RM.

Cu referire la solicitarea invocată de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii atât în cererea de chemare în judecată inițială, cât și ulterior în cererea de concretizare a acțiunii privind recunoașterea nulității și anularea contractului de alimentare cu apă potabilă și apă menajeră a apartamentelor din blocurile locative/încăperile locuibile în cămine nr. 1023 din 01 aprilie 2006, înregistrat cu nr. 20-59/398a la 13 mai 2006, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din prezenta speță, în coroborate cu probele atașate la dosar, consideră oportun de a reitera prevederile art. 216 alin. (1) și 217 Cod civil care reglementează expres că, actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută). Nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate. Acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă.

Conform art. 220 alin. (2) din același cod, actul juridic sau clauza care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule.

Prin prisma normelor legale enunțate, Colegiul judiciar reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond, potrivit căreia, contractul de alimentare cu apă potabilă și apă menajeră a apartamentelor din blocurile locative/încăperile locuibile în cămine nr. 1023 din 01 aprilie 2006, înregistrat cu nr. 20-59/398a la 13 mai 2006 urmează a fi declarat nul.

Or, potrivit raportului de expertiză nr.1488 din 26 august 2014, întocmit de către Centrul Național de Expertize Judiciare, s-a constatat că semnătura din numele Tatiane Turețcaia în rubrica „consumatorul” a contractului a cărui anulare se solicită nu a executată de către ultima, dar a fost executată de către o altă persoană, motiv ce constituie temei pentru declararea nulității absolute a acestuia.

Prin urmare, instanța de apel nu a ținut cont de aceste circumstanțe și prevederi legale și neîntemeiat a casat hotărârea în această parte.

Aici este de menționat că casând hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor admise, inclusiv și în partea admiterii solicitărilor reclamantilor privind declararea nulității contractului nr.20-59/398a din 13 mai 2006 de alimentare cu apă potabilă și manageră a apartamentelor din blocurile locative/încăperilor locuibile în cămine, încheiat între SA „Apă Canal Chișinău” și Turețcaia Tatiana și în partea obligării prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” de a încheia cu consumatorul Turețcaia Tatiana contractul de alimentație cu apă potabilă și apă manageră apartamentele din blocurile locative/încăperilor locuibile în cămine și pronunțând în aceste părți o hotărâre nouă, de respingere integrală a cererii, instanța de apel a depășit limitele apelului înaintat de SA „Apă Canal Chișinău” și s-a expus asupra netemeinicii unor pretenții nesolicitate de către ultima, ceea ce este inadmisibil.

Or, SA „Apă Canal Chișinău” în urma concretizării poziției în apel a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond doar în partea dispunerii încasării din contul SA „Apă Canal Chișinău” în beneficiul

Tatianeii Turețcaia și a lui Turețchii Boris a sumei de 3 400 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și a sumei de 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care pretențiile respective să fie respinse ca fiind neîntemeiate.

În consecință, instanța de recurs consideră că instanța de apel nu a respectat obligațiile instituite în art. 373 Cod de procedură civilă, ceea ce constituie temei de casare integrală a deciziei respective.

Cu referire la solicitarea invocată de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii atât în cererea de chemare în judecată inițială, cât și ulterior în cererea de concretizare a acțiunii privind recunoașterea ca fiind imposibil de executat cerința prestatorului de servicii SA „Apă Canal Chișinău” privind achitarea datoriei în sumă de 4526,45 lei, Colegiul judiciar consideră că, aceasta corect a fost respinsă de către prima instanță.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar relevă că potrivit art. 349 Cod civil, coproprietarii vor împărți beneficiile și vor suporta sarcinile proprietății comune pe cote-părți proporțional cotei lor părți, iar art.355 alin.(1) Cod civil statuează că dacă într-o clădire există spații cu destinație de locuință sau cu o altă destinație având proprietari diferiți, fiecare dintre aceștia deține drept de proprietate comună pe cote-părți, forțată și perpetuă, asupra părților din clădire, care, fiind destinate folosinței spațiilor, nu pot fi folosite decât în comun.

Articolul 1 al Legii condominiului în fondul locativ nr. 913 din 30 martie 2000 definește următoarele noțiuni pertinente: - condominiu - complex unic de bunuri imobiliare, ce include terenul în hotarele stabilite și blocurile (blocul) de locuințe, alte obiecte imobiliare amplasate pe acesta, în care o parte, constituind locuințele, încăperile cu altă destinație decât aceea de locuință, se află în proprietate privată, de stat sau municipală, iar restul este proprietate comună indiviză; - proprietate comună - părțile dintr-o clădire, alte obiecte imobiliare aflate în proprietate, care nu sunt apartamente sau încăperi cu altă destinație decât aceea de locuință și care sunt destinate folosirii în comun de către toți proprietarii din condominiu; - cota-parte - cota ce îi revine fiecărui proprietar din proprietatea comună în diviziune, prin care se stabilește cota acestuia în totalul plăților obligatorii pentru întreținerea și reparația bunurilor comune, în alte cheltuieli comune, precum și cota voturilor la adunarea generală a membrilor asociației de coproprietari în condominiu.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) din Legea privatizării fondului de locuințe, proprietarii de locuință privatizată nr. 1324 din 10 martie 1993 sunt coposesorii instalațiilor și comunicațiilor ingineresti, ai locurilor de uz comun ale imobilului și ai terenurilor de pe lângă el.

Conform art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002, persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sunt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și consumator.

Potrivit alin. (5) al aceluiași articol, agenții economici care furnizează/prestează servicii de gospodărie comunală fără contracte cu

consumatorii, în caz de neachitare a sumelor datorate, pot acționa conform prevederilor alin.(2)–(4).

Iar, alin. (2) art. 25 al Legii sus menționate prevede că, dacă suma datorată, inclusiv penalitățile, nu a fost achitată în termenul stabilit în contract, operatorul poate suspenda executarea contractului cu un preaviz de 5 zile lucrătoare.

Coroborând prevederile legale citate supra, instanța de recurs conchide că serviciile publice de gospodărie comunală se prestează, și respectiv se achită costul acestora, în baza contractelor încheiate cu consumatorii.

Concomitent, urmează de reținut că încheierea unui contract de prestare a serviciului public este nu doar o obligațiune legală a prestatorului de serviciu, dar și a consumatorului.

În același timp, în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală în lipsa contractelor încheiate cu consumatorii (proprietarii, chiriașii și locatarii apartamentelor, caselor individuale de locuit, încăperilor locative în cămine și încăperilor nelocative), aceștia din urmă sunt obligați să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că în caz de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul dacă a fost sau nu încheiat contract, consumatorii urmează să achite serviciile prestate. Or, lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

În speță, Turețcaia Tatiana și Turețchii Boris aveau obligația de achitare în termenul stabilit a datoriilor pentru serviciile de apă și canalizare, iar afirmațiile despre faptul că contractul în baza căruia s-au format datoriile pentru serviciile prestate nu a fost semnat de către consumator, cu atât mai mult că sumele calculate din facturi au fost contestate în instanța de judecată, nu pot servi drept temei de eschivare de la plata datoriei în lipsa unui act confirmativ.

Or, contestarea sumelor calculate din facturi în instanța de judecată nu are efect suspensiv de drept, iar în aceste condiții reclamanta era obligată să achite datoria acumulată.

Așa fiind, față de considerentele expuse și în raport cu dispozițiile citate, se reține drept corectă mențiunea primei instanțe cu privire la faptul că obligativitatea achitării serviciilor comunale conform facturilor primite rezidă din lege, motiv pentru care instanța de judecată întemeiat a respins acest capăt de cerere.

Cu referire la solicitarea invocată de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii atât în cererea de chemare în judecată inițială, cât și ulterior în cererea de concretizare a acțiunii privind repararea prejudiciului moral în sumă de 6000 lei, Colegiul judiciar relevă prevederile art. 1422 alin. (1) și (2) Cod civil, care reglementează expres că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la repararea prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Iar conform art. 1423 alin. (1) și (2) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Reieșind din conținutul normelor legale enunțate, Colegiul consideră că, instanța de fond corect a stabilit cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi dispus spre încasare din contul SA „Apă Canal Chișinău” în beneficiul Tatianei Turețcaia și Boris Turețchii în sumă de 1000 lei, care este unul echitabil suferințelor psihice suportate de către ultimii și care constituie o satisfacere comensurabilă și nu este excesivă pentru intimată, ținut să o plătească și nici venit nejustificat pentru reclamanti.

De menționat că, cuantumul prejudiciului moral dispus spre încasare a fost determinat de către instanța de fond cu respectarea criteriului echității, care presupune că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale, echitabile, adică în așa fel trebuie stabilite încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a cuantumului prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuieli de judecare a cauzei.

Iar potrivit art. 90 lit. g) și i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de efectuare a expertizei și cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din același Cod, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîntului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Totodată, potrivit art. 96 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Sub aspectul acestor prevederi legale, prima instanță corect a ajuns la concluzia dispunerii încasării din contul SA „Apă Canal Chișinău” în beneficiul Tatianei Turețcaia și Boris Turețchii a sumei de 1575 lei cu titlu de cheltuieli de efectuare a expertizei și a sumei de 3400 lei – cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată în instanțele de judecată.

Or, Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii au prezentat în susținerea cerințelor de încasare a cheltuielilor pentru asistență juridică în original bonurile de plată seria EP nr. 560192 din 11 ianuarie 2012 și seria ET nr. 0038850 din 12 decembrie 2014 pentru suma de 3400 lei și ordinul de încasare a numerarului din 18 septembrie 2013 pentru suma de 1575 lei, cu titlu de cheltuieli de

efectuare a expertizei, autentificat în modul corespunzător, ceea ce corespunde cerințelor art. 138 alin. (4) Codul de procedură civilă, care indică expres că, înscrisul se depune în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului. Înscrisul se depune în original când, conform legii sau unui alt act normativ, circumstanțele pricinii trebuie confirmate numai cu documente în original sau când copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii, precum și în alte cazuri când instanța consideră necesară prezentarea originalului (vol.I,f.d.143-145).

Cu atât mai mult că, reprezentantul reclamantilor Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii – avocatul Constantin Lazari a reprezentat interesele primilor începând cu data de 12 octombrie 2014 (vol.I,f.d.136) până în prezent, perfectând actele procesuale necesare pentru soluționarea cauzei, prin urmare, costurile și cheltuielile suportate au fost necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Cu referire la recursul declarat de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii inclusiv și împotriva hotărârii suplimentare din 28 iulie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, Colegiul judiciar consideră oportun de a reitera prevederile art. 429 alin. (5) Cod de procedură civilă, care indică expres că, nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

Hotărârea suplimentară emisă de Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău la 28 iulie 2016 care se contestă cu recurs nu a fost contestată de recurenți cu apel potrivit prevederilor Codului de procedură civilă, motiv ce impune instanța de recurs să ajungă la concluzia de a respinge recursul declarat de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii în această parte ca inadmisibil, or, reclamantii în partea vizată nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac. Prin urmare, recurenții nu sunt în drept să declare recurs împotriva hotărârii suplimentare emisă de Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău la 28 iulie 2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii.

Se casează integral decizia din 14 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 27 aprilie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Turețcaia împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău”, intervenient accesoriu Boris Turețchii, cu privire la declararea nulă a contractului, readucerea părților la poziția inițială, recunoașterea ca ilegală a solicitării prestatorului de servicii cu privire la încasarea sumei, obligarea prestatorului de servicii de a încheia contactul de alimentație cu apă potabilă și apă manageră a apartamentelor din blocurile locative/încăperilor locuibile în cămine cu consumatorul, repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se respinge recursul declarat de către Tatiana Turețcaia și Boris Turețchii împotriva hotărârii suplimentare din 28 iulie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean